

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів

Верховна Рада України постановляє:

Протокол про реєстри викидів та перенесення забруднювачів, учинений 21 травня 2003 року в м. Києві, який набирає чинності для України на дев'яностий день з дати передачі на зберігання її ратифікаційної грамоти, **ратифікувати** (додається).

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ

3 лютого 2016 року

№ 980-VIII

ПРОТОКОЛ

про реєстри викидів і перенесення забруднювачів

Офіційний переклад.

Сторони цього Протоколу,

посилаючись на пункт 9 статті 5 та пункт 2 статті 10 Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі ухвалення рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, 1998 року (Орхуська конвенція),

визнаючи, що реєстри викидів і перенесення забруднювачів створюють важливий механізм для підвищення корпоративної підзвітності, зменшення забруднення та сприяння сталому розвитку, як це зазначено у Луккській декларації, прийнятій на першій нараді Сторін Орхуської конвенції,

беручи до уваги принцип 10 Декларації Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку 1992 року,

беручи до уваги також принципи і зобов'язання, узгоджені на Конференції ООН з довкілля та розвитку 1992 року, зокрема положення розділу 19 Порядку денного XXI століття,

зважаючи на Програму дій з подальшого виконання Порядку денного XXI століття, прийняту Генеральною Асамблеєю ООН на її дев'ятнадцятій спеціальній сесії 1997 року, у якій вона закликала, зокрема, до зміцнення потенціалу та можливостей країн у сфері збору, обробки та поширення інформації для сприяння доступу громадськості до інформації про глобальні проблеми навколишнього середовища за допомогою відповідних засобів,

беручи до уваги План виконання рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку 2002 року, який заохочує розробку послідовної комплексної інформації про хімічні речовини, таку як національні реєстри викидів і перенесення забруднювачів,

зважаючи на результати роботи Міжурядового форуму з хімічної безпеки, зокрема Байську декларацію про хімічну безпеку, Пріоритети дій після 2000 року та План дій щодо реєстрів викидів і перенесення забруднювачів/кадастрів викидів,

зважаючи також на діяльність у рамках Міжнародної програми з раціонального регулювання хімічних речовин,

зважаючи, крім того, на результати діяльності Організації економічного співробітництва та розвитку, зокрема рекомендацію її Ради із запровадження реєстрів викидів і перенесення забруднювачів, у якій Рада закликає країни-члени створити національні реєстри викидів і перенесення забруднювачів та зробити їх доступними для громадськості,

прагнучи створити механізм, який сприяє здатності кожної людини теперішнього та майбутнього поколінь жити у навколишньому середовищі, придатному для її здоров'я та благополуччя, шляхом забезпечення розробки доступних для громадськості систем екологічної інформації,

прагнучи також забезпечити, щоб розробка таких систем враховувала принципи, які сприяють сталому розвитку, такому як принцип перестороги, викладений у принципі 15 Декларації Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку 1992 року,

визнаючи зв'язок між відповідними системами екологічної інформації і реалізацією прав, які містяться в Орхуській конвенції,

відмічаючи необхідність співробітництва з іншими міжнародними ініціативами, які стосуються забруднювачів і відходів, включаючи Стокгольмську конвенцію про стійкі органічні забруднювачі 2001 року та Базельську конвенцію про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням 1989 року,

визнаючи, що цілями комплексного підходу до мінімізації забруднення і обсягу відходів, які утворюються внаслідок експлуатації промислового устаткування та інших джерел, є досягнення високого рівня захисту навколишнього середовища загалом, просування шляхом сталого та екологічно прийняттого розвитку, а також захист здоров'я теперішнього і майбутніх поколінь,

будучи переконаними у цінності реєстрів викидів і перенесення забруднювачів як економічно ефективного інструменту для сприяння поліпшенню екологічних показників, для забезпечення доступу громадськості до інформації про викиди забруднювачів у

районах розміщення спільнот і перенесення забруднювачів у такі спільноти та через території, які вони займають, а також для використання урядами для визначення тенденцій, демонстрації прогресу у скороченні забруднення, контролю за виконанням низки міжнародних угод, встановлення пріоритетів та оцінки прогресу, досягнутого за допомогою екологічної політики і програм,

вважаючи, що реєстри викидів і перенесення забруднювачів можуть забезпечити для промисловості відчутну вигоду шляхом вдосконалення поведження із забруднювачами,

відмічаючи можливості для використання даних із реєстрів викидів і перенесення забруднювачів у поєднанні з медичною, екологічною, демографічною, економічною або іншою відповідною інформацією з метою кращого розуміння потенційних проблем, визначення "гарячих точок", вжиття запобіжних заходів і заходів для пом'якшення несприятливого впливу, а також установа пріоритетів у сфері раціонального природокористування,

визначаючи важливість захисту конфіденційності для встановлених або тих, які можуть бути встановлені, фізичних осіб при обробці інформації, яку надають для реєстрів викидів і перенесення забруднювачів згідно з відповідними міжнародними стандартами, що стосуються захисту даних,

визначаючи також важливість розробки національних систем реєстрів викидів і перенесення забруднювачів для підвищення співставності даних, сумісних на міжнародному рівні,

відмічаючи, що багато країн - членів Європейської економічної комісії ООН, Європейське Співтовариство та Сторони Північноамериканської угоди про вільну торгівлю вживають заходів для збору даних про викиди і перенесення забруднювачів з різних джерел та надання доступу громадськості до цих даних і визначаючи, що особливо у цій сфері деякі країни протягом тривалого періоду здобули цінний досвід,

зважаючи на різні підходи, які застосовують у реєстрах викидів і перенесення забруднювачів, та потребу запобігти дублюванню і визначаючи, таким чином, необхідність забезпечення відповідного ступеню гнучкості,

наполягаючи на поступовому розвитку національних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів,

наполягаючи також на встановленні зв'язків між національними реєстрами викидів і перенесення забруднювачів та інформаційними системами щодо інших викидів, які викликають занепокоєння громадськості,

домовилися про таке:

Стаття 1

Мета

Метою цього Протоколу є розширення доступу громадськості до інформації шляхом створення послідовних, інтегрованих, загальнонаціональних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів (РВПЗ) згідно з положеннями цього Протоколу, які могли б сприяти участі громадськості у процесі ухвалення рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища, а також сприяти запобіганню забрудненню навколишнього середовища та його скороченню.

Стаття 2

Визначення

Для цілей цього Протоколу

1. "Сторона", якщо в тексті не вказано інше, означає державу або регіональну організацію економічної інтеграції, зазначену в статті 24, яка погодилась взяти на себе зобов'язання за цим Протоколом і для якої цей Протокол набрав чинності.
2. "Конвенція" означає Конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища, учинену в Орхусі (Данія) 25 червня 1998 року.
3. "Громадськість" означає одну чи декілька фізичних або юридичних осіб та, відповідно до національного законодавства чи практики, їхні асоціації, організації або групи.
4. "Об'єкт" означає одну чи більше установок на одній ділянці або на прилеглих ділянках, які є власністю чи експлуатуються однією і тією самою фізичною або юридичною особою.
5. "Компетентний орган" означає національний орган або органи чи будь-яку іншу компетентну установу або установи, визначені Стороною для управління національною системою реєстрів викидів і перенесення забруднювачів.
6. "Забруднювач" означає речовину чи групу речовин, які можуть бути шкідливими для навколишнього середовища або для здоров'я людини через свої властивості та в результаті їх потрапляння у навколишнє середовище.
7. "Викид" означає будь-яке потрапляння забруднювачів у навколишнє середовище внаслідок будь-якої антропогенної діяльності, незалежно від того, чи є воно свідомим або випадковим, плановим чи позаплановим, включаючи розлиття, викид, закачування, видалення або захоронення відходів, чи через системи каналізації без остаточної очистки стічних вод.
8. "Перенесення за межі ділянки" означає переміщення за межі об'єкта забруднювачів або відходів, призначених для видалення чи утилізації, та забруднювачів, які містяться у стічних водах, призначених для очистки.
9. "Дифузні джерела" означають багато менших або розсіяних джерел, з яких забруднювачі можуть викидатись у землю, повітря або воду, сукупний вплив яких на ці середовища може бути суттєвим і для яких практично недоцільно проводити звітність для кожного окремого джерела.
10. Терміни "національний" та "загальнонаціональний" щодо зобов'язань Сторін згідно з цим Протоколом, які є регіональними організаціями економічної інтеграції, мають тлумачитись як такі, що застосовуються у регіоні, який розглядається, якщо не визначено інше.
11. "Відходи" означають речовини або предмети, які:
  - (a) видаляють чи утилізують;
  - (b) призначені для видалення або утилізації; чи

(с) підлягають видаленню або утилізації згідно з положеннями національного законодавства.

12. "Небезпечні відходи" означають відходи, які визначаються як небезпечні положеннями національного законодавства.

13. "Інші відходи" означають відходи, які не належать до небезпечних.

14. "Стічні води" означають використані води, які містять речовини або предмети та підлягають регулюванню згідно з національним законодавством.

Стаття 3

Загальні положення

1. Кожна Сторона вживає відповідних законодавчих, регулятивних й інших заходів, а також відповідних заходів примусового характеру для виконання положень цього Протоколу.

2. Положення цього Протоколу не зачіпають право Сторони підтримувати або запроваджувати розширені чи більш доступні для громадськості реєстри викидів і перенесення забруднювачів, ніж вимагає цей Протокол.

3. Кожна Сторона вживає відповідних заходів для забезпечення того, щоб проти працівників об'єкта та представників громадськості, які повідомляють державні установи про порушення будь-яким об'єктом національних законів, прийнятих для виконання цього Протоколу, не застосовували покарання, переслідування або гоніння з боку цього об'єкта чи державних установ за їхні дії щодо повідомлення про такі порушення.

4. Під час виконання цього Протоколу кожна Сторона керується принципом перестороги, викладеним у принципі 15 Декларації Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку 1992 року.

5. Для зменшення дублювання при поданні звітності, системи реєстрів викидів і перенесення забруднювачів можуть бути інтегровані до реального рівня з існуючими джерелами інформації, такими як механізми надання звітності, які передбачені ліцензіями або дозволами на експлуатацію.

6. Сторони намагаються досягти зближення національних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів.

Стаття 4

Основні елементи системи реєстру викидів і перенесення забруднювачів

Згідно із цим Протоколом кожна Сторона створює та зберігає доступний для громадськості національний реєстр викидів і перенесення забруднювачів, який:

(а) ведеться окремо для конкретних об'єктів щодо звітності по точкових джерелах;

(b) містить дані про дифузні джерела;

(с) за необхідності ведеться окремо для конкретних забруднювачів або відходів;

- (d) охоплює різні компоненти навколишнього середовища, розрізняючи викиди у повітря, землю та воду;
- (e) містить інформацію про перенесення;
- (f) ґрунтується на обов'язковій звітності, яка подається на періодичній основі;
- (g) містить стандартизовані та своєчасно подані дані, обмежену кількість стандартизованих граничних значень для подання звітності та, за наявності, обмежену кількість положень про конфіденційність;
- (h) є логічно послідовним і придатним для зручного користування та доступним для громадськості, у тому числі в електронній формі;
- (i) передбачає участь громадськості в його розробці та модифікації; і
- (j) є структурованою, комп'ютеризованою базою даних або декількома об'єднаними базами даних, які веде компетентний орган.

Стаття 5

Побудова та структура

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб дані, які містяться у реєстрі, зазначені у статті 4, подавалися як в узагальненій, так і у деталізованій формі, щоб можна було проводити пошук викидів і перенесень та визначати їх за:

- (a) об'єктом та його географічним розташуванням;
- (b) видом діяльності;
- (c) власником або оператором і, у відповідних випадках, за компанією;
- (d) забруднювачами або відходами, у відповідних випадках;
- (e) кожним компонентом навколишнього середовища, до якого викидається забруднювач; та
- (f) як це визначено у пункті 5 статті 7, місцем призначення перенесення та, у відповідних випадках, видалення або утилізації відходів.

2. Кожна Сторона також забезпечує можливість пошуку та визначення даних відповідно до тих дифузних джерел, які включені до реєстру.

3. Кожна Сторона розробляє свій реєстр, беручи до уваги можливість його подальшого розширення та забезпечуючи, щоб дані, які містяться в ньому щонайменше за десять попередніх звітних років, були доступними для громадськості.

4. Реєстр створюється таким чином, щоб максимально полегшити доступ громадськості за допомогою електронних засобів зв'язку, таких як Інтернет. Будова реєстру дозволяє, щоб інформація, яка в ньому міститься, за звичайних умов експлуатації, була постійно і безпосередньо доступною через електронні засоби зв'язку.

5. Кожна Сторона у своєму реєстрі має надавати посилання на відповідні наявні та відкриті для громадськості бази даних з питань охорони навколишнього середовища.

6. Кожна Сторона передбачає у своєму реєстрі посилання на реєстри викидів і перенесення забруднювачів інших Сторін Протоколу та, за можливості, інших країн.

Стаття 6

Сфера охоплення реєстру

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб її реєстр включав інформацію про:

(a) викиди забруднювачів, щодо яких передбачено подання звітності згідно з пунктом 2 статті 7;

(b) перенесення за межі ділянки, щодо яких передбачено подання звітності згідно з пунктом 2 статті 7; та

(c) викиди забруднювачів із дифузних джерел, щодо яких передбачено подання звітності згідно з пунктом 4 статті 7.

2. Здійснивши оцінку досвіду, набутого у процесі вдосконалення національних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів та виконання цього Протоколу, і беручи до уваги відповідні міжнародні процеси, Нарада Сторін переглядає вимоги до подання звітності згідно з цим Протоколом і розглядає такі питання його подальшого розвитку:

(a) перегляд видів діяльності, визначених у Додатку I;

(b) перегляд забруднювачів, визначених у Додатку II;

(c) перегляд граничних рівнів, визначених у Додатках I і II; та

(d) включення інших відповідних аспектів, таких як інформація про перенесення в межах ділянок, зберігання, визначення вимог до подання звітності про дифузні джерела чи вдосконалення критеріїв для включення забруднювачів згідно з цим Протоколом.

Стаття 7

Вимоги до звітності

1. Кожна Сторона або:

(a) вимагає від власника чи оператора кожного окремого об'єкта в межах її юрисдикції, який здійснює один або більше видів діяльності, визначених у Додатку I, вище застосовних граничних показників діяльності, зазначених у колонці 1 Додатку I, та:

(i) здійснює викиди будь-яких забруднювачів, визначених у Додатку II, у значній кількості, які перевищують застосовні граничні рівні, визначені у колонці 1 Додатку II;

(ii) здійснює перенесення за межі ділянки будь-якого забруднювача, визначеного у Додатку II, у значній кількості, яка перевищує застосовні граничні рівні, визначені у колонці 2 Додатку II, у випадках, якщо Сторона надала перевагу варіанту подання звітності про перенесення конкретних забруднювачів згідно з пунктом 5 (d);

(iii) здійснює перенесення за межі ділянки небезпечних відходів кількістю, яка перевищує дві тонни на рік, або інших відходів кількістю, яка перевищує дві тонни на рік, якщо Сторона надала перевагу варіанту подання звітності про перенесення специфічних відходів згідно з пунктом 5 (d); або

(iv) здійснює перенесення за межі ділянки будь-якого забруднювача, визначеного у Додатку II, у стічних водах, призначених для очищення, у значній кількості, яка перевищує застосовні граничні рівні, визначені у колонці 1b Додатку II;

брати на себе зобов'язання, які покладаються на такого власника чи оператора згідно з пунктом 2; або

(b) вимагає від власника чи оператора кожного окремого об'єкта в межах її юрисдикції, який здійснює один або більше видів діяльності, визначених у Додатку I, на рівні чи більше граничного рівня для кількості співробітників, визначеного у колонці 2 Додатку I, та виробляє, переробляє або застосовує будь-який забруднювач, визначений у Додатку II, у значній кількості, яка перевищує застосовні граничні показники, визначені у колонці 3 Додатку II, брати на себе зобов'язання, які покладаються на такого власника чи оператора згідно з пунктом 2.

2. Кожна Сторона вимагає від власника або оператора об'єкта, зазначеного у пункті 1, подавати інформацію, визначену в пунктах 5 та 6, та відповідно до визначених у цих пунктах вимог щодо тих забруднювачів та відходів, для яких були перевищені граничні показники.

3. Для досягнення цілей цього Протоколу стосовно окремого забруднювача Сторона може вирішити застосовувати або граничний показник для викидів, чи граничний показник для виробництва, переробки або використання, за умови, що це збільшує відповідну інформацію про викиди чи перенесення, яка доступна в реєстрі.

4. Кожна Сторона забезпечує збір її компетентним органом інформації або призначає один чи більше державних органів або компетентних відомств для збору інформації про викиди забруднювачів із дифузних джерел, визначених у пунктах 7 та 8, для внесення її до реєстру.

5. Кожна Сторона вимагає від власників чи операторів об'єктів, щодо яких необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2, готувати та подавати до компетентного органу Сторони таку інформацію про конкретні об'єкти:

(a) назва, поштова адреса, географічне розташування та вид або види діяльності об'єкта, який подає звітність, а також ім'я власника чи оператора та, за необхідності, назва компанії;

(b) назва та ідентифікаційний номер кожного забруднювача, щодо якого необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2;

(c) кількість кожного забруднювача, щодо якого необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2, викинутого на об'єкті у навколишнє середовище за звітний рік як загалом, так і відповідно по викидах у повітря, воду чи землю, а також закачування під землю;

(i) кількість кожного забруднювача, щодо якого необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2, перенесена за межі ділянки за звітний рік, з розмежуванням між кількостями, перенесеними для видалення та утилізації, а також назва та адреса об'єкта, на який відбулося перенесення; чи

(ii) кількість відходів, щодо яких необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2, перенесена за межі ділянки за звітний рік, з розмежуванням між небезпечними та іншими відходами, для будь-яких операцій утилізації або видалення з відповідними позначками "R" або "D", якщо відходи призначені для утилізації чи видалення згідно з Додатком III, та, у випадку транскордонного переміщення небезпечних відходів, назву та адресу підприємства, яке утилізує або видаляє відходи, та об'єкта фактичної утилізації або видалення, на який відбулося перенесення;

(d) або:

(e) кількість кожного забруднювача у стічних водах, щодо якого необхідно подавати звітність згідно з пунктом 2, перенесена за межі ділянки протягом звітного року; та

(f) тип методології, яка використовувалася для отримання інформації, на яку посилаються у підпунктах (c) - (e), згідно з пунктом 2 статті 9, вказуючи, чи ґрунтується ця інформація на вимірюваннях, розрахунках чи оцінках.

6. Інформація, зазначена у підпунктах (c) - (e) пункту 5, включає дані про загальні викиди та перенесення, які є результатом планової діяльності та подій надзвичайного характеру.

7. Кожна Сторона надає у своєму реєстрі, з належним просторовим розмежуванням, інформацію про викиди забруднювачів з дифузних джерел, для яких ця Сторона визначає, що дані збираються відповідними органами і можуть бути практично внесені. Якщо Сторона визначає, що таких даних не існує, то вона вживає заходів для ініціювання подання звітності про викиди відповідних забруднювачів з одного чи більше дифузних джерел відповідно до своїх національних пріоритетів.

8. Інформація, зазначена у пункті 7, включає інформацію про вид методології, використаної для отримання інформації.

Стаття 8

Періодичність звітності

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб інформація, яку необхідно вносити до її реєстру, була доступною для громадськості, зведеною та поданою у реєстрі за календарний рік. Звітним роком є календарний рік, якого стосується ця інформація. Для кожної Сторони першим звітним роком є той календарний рік, після якого Протокол набрав чинності для цієї Сторони. Звітність, згідно зі статтею 7, подається щороку. Однак другим звітним роком може бути другий календарний рік, який настає за першим звітним роком.
2. Кожна Сторона, яка не є регіональною організацією економічної інтеграції, забезпечує внесення інформації до свого реєстру протягом п'ятнадцяти місяців після закінчення кожного звітного року. Однак інформацію за перший звітний рік вносять до її реєстру протягом двох років після завершення цього звітного року.
3. Кожна Сторона, яка є регіональною організацією економічної інтеграції, забезпечує внесення інформації до свого реєстру за окремий звітний рік через шість місяців після терміну, протягом якого повинні це зробити Сторони, які не є регіональними організаціями економічної інтеграції.

Стаття 9

Збір даних і зберігання звітної документації

1. Кожна Сторона вимагає від власників або операторів об'єктів, які підпадають під вимоги щодо подання звітності згідно зі статтею 7, збирати дані, необхідні для визначення, згідно з наведеним нижче пунктом 2 та з належною періодичністю, які мали місце на об'єкті викидів і перенесення за межі ділянки, щодо яких подається звітність згідно зі статтею 7, та зберігати доступну для компетентних органів документацію про дані, за допомогою яких була отримана звітна інформація, протягом п'яти років, починаючи з кінця відповідного звітного року. Ця документація містить також опис методології, якою користувались для збору даних.
2. Кожна Сторона вимагає від власників операторів об'єктів, які підпадають під вимоги щодо подання звітності згідно зі статтею 7, використовувати найбільш доступну інформацією, яка може включати дані моніторингу, коефіцієнти розрахунку викидів, рівняння балансу маси, дані опосередкованого моніторингу або інші розрахунки, технічні оцінки та інші методи. За необхідності, це слід робити у відповідності із затвердженими міжнародними методологіями.

Стаття 10

Оцінка якості

1. Кожна Сторона вимагає від власників або операторів об'єктів, які підпадають під вимоги щодо подання звітності згідно з пунктом 1 статті 7, забезпечувати якість звітної інформації.
2. Кожна Сторона забезпечує, щоб компетентний орган здійснював оцінку якості даних, які містяться у її реєстрі, зокрема, щодо їх повноти, узгодженості та достовірності, зважаючи на будь-які керівні принципи, які може розробити Народа Сторін.

Стаття 11

Доступ громадськості до інформації

1. Кожна Сторона забезпечує доступ громадськості до інформації, яка міститься в її реєстрі викидів і перенесення забруднювачів, без обґрунтування свого інтересу та згідно з положеннями цього Протоколу, головним чином завдяки забезпеченню того, що її реєстр передбачає безпосередній електронний доступ за допомогою публічних мереж зв'язку.
2. У випадках, коли громадськість не має легкого доступу до інформації, яка міститься у реєстрі відповідної Сторони, за допомогою прямих електронних засобів зв'язку, кожна Сторона забезпечує, щоб її компетентний орган надавав таку інформацію на запит, за допомогою будь-яких інших ефективних засобів якнайшвидше, та не пізніше одного місяця з моменту подання такого запиту.
3. За умови дотримання положень пункту 4 кожна Сторона забезпечує, щоб доступ до інформації, яка міститься у її реєстрі, надавався безкоштовно.
4. Кожна Сторона може дозволити своєму компетентному органу стягувати плату за відтворення та поштову розсилку спеціальної інформації, зазначеної у пункті 2, але ця плата не має перевищувати припустимої величини.
5. У тих випадках, коли громадськість не має легкого доступу до інформації, яка міститься у реєстрі відповідної Сторони, кожна Сторона полегшує електронний доступ до свого реєстру у доступних для громадськості місцях, наприклад, у публічних бібліотеках, установах місцевих органів влади або інших відповідних місцях.

Стаття 12

Конфіденційність

1. Кожна Сторона може уповноважити компетентний орган зберігати конфіденційність інформації, яка міститься у реєстрі, якщо публічне розкриття такої інформації буде мати негативні наслідки для:
  - (а) міжнародних відносин, національної оборони або державної безпеки;
  - (б) відправлення правосуддя, здатності будь-якої особи отримати доступ до справедливого судового розгляду або здатності державної установи проводити розслідування кримінального чи дисциплінарного характеру;
  - (с) конфіденційності комерційної та промислової інформації у випадках, коли така конфіденційність охороняється законом з метою захисту законних економічних інтересів;
  - (d) прав інтелектуальної власності; або
  - (е) конфіденційності персональних даних та/чи дос'є, які стосуються фізичної особи, якщо ця особа не давала своєї згоди на розкриття такої інформації для громадськості у тих випадках, коли ця конфіденційність передбачена національним законодавством.

Згадані вище підстави для збереження конфіденційності тлумачаться обмежувально, з урахуванням того, чи відповідає розкриття інформації суспільному інтересу, а також чи стосується така інформація викидів у навколишнє середовище.

2. У межах пункту 1 (с) будь-яка інформація про викиди, яка стосується охорони навколишнього середовища, розглядається як така, що може бути розкрита згідно з національним законодавством.

3. У випадках, коли інформація зберігається конфіденційно згідно з пунктом 1, реєстр визначає тип вилученої інформації, наприклад, шляхом надання, за можливості, загальної інформації про хімічні властивості та підстави такого вилучення.

Стаття 13

Участь громадськості у розробці національних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів

1. Кожна Сторона забезпечує відповідні можливості для участі громадськості у розробці її національного реєстру викидів і перенесення забруднювачів у рамках її національного законодавства.

2. Для цілей пункту 1 кожна Сторона надає громадськості можливість безкоштовного доступу до інформації щодо запропонованих заходів, які стосуються створення її національного реєстру викидів і перенесення забруднювачів, а також надання будь-яких коментарів, інформації, аналітичних матеріалів або міркувань, які стосуються процесу прийняття рішень, а відповідний орган належним чином враховує цей внесок громадськості.

3. Кожна Сторона забезпечує, щоб під час прийняття рішення про створення або внесення суттєвих змін до її реєстру, громадськості своєчасно ставала доступною інформація про це рішення та повідомлялись підстави, на яких воно ґрунтується.

Стаття 14

Доступ до правосуддя

1. Кожна Сторона в межах свого національного законодавства забезпечує, щоб будь-яка особа, яка вважає, що її запит на доступ до інформації згідно з пунктом 2 статті 11 було проігноровано, неправомірно відхилено частково чи повністю, що на нього не надано задовільної відповіді, або він іншим чином не розглянутий згідно з положеннями цього пункту, мала доступ до процедури розгляду у суді чи в іншому незалежному та неупередженому органі, створеному відповідно до закону.

2. Вимоги, передбачені у пункті 1, застосовуються без шкоди для відповідних прав та обов'язків Сторін згідно з існуючими угодами, які застосовуються між ними та стосуються предмету цієї статті.

Стаття 15

Зміцнення потенціалу

1. Кожна Сторона сприяє інформуванню громадськості про її реєстр викидів і перенесення забруднювачів і забезпечує надання громадськості допомоги та рекомендацій щодо доступу до її реєстру та розуміння і використання інформації, яка міститься у ньому.

2. Кожна Сторона має забезпечувати належне зміцнення потенціалу відповідальних органів та установ і надання їм рекомендацій з метою сприяння виконанню ними своїх обов'язків згідно з цим Протоколом.

Стаття 16

Міжнародне співробітництво

1. Сторони у відповідних випадках співробітничать і допомагають одна одній:

- (a) у межах міжнародної діяльності на підтримку цілей цього Протоколу;
- (b) на основі взаємної угоди між відповідними Сторонами у процесі запровадження національних систем на виконання цього Протоколу;
- (c) при спільному використанні інформації згідно з цим Протоколом щодо викидів і перенесень у прикордонних районах; та
- (d) при спільному використанні інформації згідно з цим Протоколом щодо перенесень між Сторонами.

2. Сторони заохочують співробітництво між собою та з відповідними міжнародними організаціями, за необхідності, для сприяння:

- (a) поінформованості громадськості на міжнародному рівні;
- (b) передачі технологій; та
- (c) наданню технічної допомоги Сторонам, які належать до країн, що розвиваються, і Сторонам, які належать до країн з перехідною економікою, з питань, які стосуються цього Протоколу.

Стаття 17

Нарада Сторін

1. Цим засновується Нарада Сторін. Її перша сесія скликається не пізніше ніж через два роки після набрання чинності цим Протоколом. У подальшому чергові сесії Народи Сторін проводяться послідовно чи паралельно з черговими нарадами Сторін Конвенції, якщо Сторони цього Протоколу не приймуть іншого рішення. Нарада Сторін проводить позачергову сесію, якщо вона приймає відповідне рішення на черговій сесії або ж на письмовий запит будь-якої Сторони, за умови, що протягом шести місяців після повідомлення Виконавчим секретарем Європейської економічної комісії всім Сторонам про такий запит, його підтримує щонайменше третина Сторін.

2. Нарада Сторін здійснює постійний контроль виконання та удосконалення цього Протоколу на основі регулярної звітності Сторін, та з урахуванням такої мети:

- (a) перевіряє удосконалення реєстру викидів і перенесення забруднювачів, сприяє їх послідовному зміцненню та зближенню;
- (b) визначає керівні принципи, які полегшують надання їй звітності Сторонами, враховуючи необхідність уникати дублювання зусиль;
- (c) визначає програму робіт;
- (d) розглядає та, за необхідності, вживає заходів для зміцнення міжнародного співробітництва згідно зі статтею 16;

- (e) засновує такі допоміжні органи, які вважає необхідними;
- (f) розглядає та приймає пропозиції щодо внесення поправок до цього Протоколу і додатків до нього, які вважаються необхідними для виконання цілей цього Протоколу, відповідно до положень статті 20;
- (g) на своїй першій сесії розглядає та приймає на основі консенсусу правила процедури для своїх сесій і сесій своїх допоміжних органів, з урахуванням будь-яких правил процедури, прийнятих Народою Сторін Конвенції;
- (h) розглядає можливість укладення фінансових домовленостей на основі консенсусу та механізмів технічної допомоги для сприяння виконанню цього Протоколу;
- (i) звертається, за необхідності, за послугами до інших відповідних міжнародних органів з метою досягнення цілей цього Протоколу; і
- (j) розглядає та вживає будь-яких додаткових заходів, які необхідні для досягнення цілей цього Протоколу, таких як прийняття керівних принципів і рекомендацій, які сприяють його виконанню.

3. Рада Сторін сприяє обміну інформацією про досвід, накопичений під час подання звітності про перенесення забруднювачів з використанням підходів, що орієнтовані на специфічні забруднювачі та специфічні відходи, та вивчає досвід з метою пошуку можливостей зближення цих двох підходів, беручи до уваги суспільний інтерес до інформації відповідно до статті 1 та загальну ефективність національних реєстрів викидів і перенесення забруднювачів.

4. Організація Об'єднаних Націй, її спеціалізовані установи та Міжнародне агентство з атомної енергії, а також будь-яка держава або регіональна організація економічної інтеграції, які згідно зі статтею 24 уповноважені на підписання цього Протоколу, але не є його Сторонами, а також будь-яка міжурядова організація, компетентна у сферах, пов'язаних з цим Протоколом, уповноважена брати участь у сесіях Ради Сторін як спостерігач. Питання їх допуску та участі регулюються правилами процедури, прийнятими Народою Сторін.

5. Будь-яка неурядова організація, компетентна у сферах, пов'язаних з цим Протоколом, яка поінформувала Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії про свій намір бути представленою на сесії Ради Сторін, уповноважена брати участь у сесіях Ради Сторін як спостерігач, за винятком випадків, коли третина Сторін, присутніх на сесії, висловлює заперечення проти цього. Питання їх допуску та участі регулюються правилами процедури, прийнятими Народою Сторін.

Стаття 18 **Право голосу**

1. За винятком випадків, передбачених пунктом 2, кожна Сторона цього Протоколу має один голос.
2. Регіональні організації економічної інтеграції користуються своїм правом голосу з питань, в межах їхньої компетенції, маючи кількість голосів, рівну кількості їх держав-членів, які є Сторонами. Такі організації не користуються своїм правом голосу, якщо ним користуються їх держави-члени та навпаки.

Стаття 19

Додатки

Додатки до цього Протоколу є його невід'ємною частиною, і якщо чітко не зазначено інше, то посилання на цей Протокол є одночасно посиланням на будь-які додатки до нього.

Стаття 20

Поправки

1. Будь-яка Сторона може пропонувати поправки до цього Протоколу.
2. Пропозиції щодо внесення поправок до цього Протоколу розглядають на сесії Наради Сторін.
3. Будь-яку запропоновану поправку до цього Протоколу подають у письмовій формі до Секретаріату, який повідомляє її щонайменше за шість місяців до сесії, на якій пропонується її прийняття, всім Сторонам, іншим державам та регіональним організаціям економічної інтеграції, які дали згоду на обов'язковість для них цього Протоколу і для яких він ще не набрав чинності, а також тим, які підписали цей Протокол.
4. Сторони докладають усіх зусиль, щоб досягти згоди щодо будь-якої запропонованої поправки до цього Протоколу на основі консенсусу. Якщо всі зусилля для досягнення консенсусу вичерпані, та згоди не вдалося досягти, то зрештою поправку приймають більшістю у три чверті голосів Сторін, які присутні на сесії та беруть участь у голосуванні.
5. Для цілей цієї статті "Сторони, які присутні та беруть участь у голосуванні" означають Сторони, які присутні та голосують "за" або "проти".
6. Будь-яку поправку до цього Протоколу, прийняту згідно з пунктом 4, здають Секретаріату Депозитарію, який поширює її серед усіх Сторін, інших держав і регіональних організацій економічної інтеграції, які дали згоду на обов'язковість для них Протоколу і для яких він ще не набрав чинності, а також серед тих, які підписали цей Протокол.
7. Поправка, яку вносять не до додатку, набирає чинності для тих Сторін, які ратифікували, прийняли або затвердили її, на дев'яностий день після отримання Депозитарієм документів про ратифікацію, прийняття або затвердження не менше, ніж трьома чвертями тих, які є Сторонами на момент її прийняття. У подальшому вона набирає чинності для будь-якої іншої Сторони на дев'яностий день після здачі на зберігання цієї Стороною її ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або затвердження цієї поправки.
8. У випадку внесення поправки до додатку, Сторона, яка не приймає таку поправку, повідомляє про це Депозитарію у письмовій формі протягом дванадцяти місяців з дати її передачі Депозитарієм. Депозитарій невідкладно інформує всі Сторони про отримання такого повідомлення. Сторона може у будь-який час відкликати повідомлення про неприйняття, після чого ця поправка до додатку набирає чинності для цієї Сторони.
9. Після закінчення терміну в дванадцять місяців з дати її передачі Депозитарієм, як це передбачено пунктом 6, поправка до додатку набирає чинності для тих Сторін, які не

надіслали повідомлення Депозитарію згідно з пунктом 8, за умови, що на цей час такі повідомлення були надані не більше ніж третиною Сторін, які були Сторонами на момент прийняття цієї поправки.

10. Якщо поправка до додатку безпосередньо стосується поправки до цього Протоколу, то вона не набирає чинності, доки не набере чинності поправка до цього Протоколу.

Стаття 21

Секретаріат

Виконавчий секретар Європейської економічної комісії виконує такі функції Секретаріату відповідно до цього Протоколу:

- (a) готує та забезпечує проведення сесій Наради Сторін;
- (b) передає Сторонам звіти та іншу інформацію, отриману відповідно до положень цього Протоколу;
- (c) звітує перед Народою Сторін щодо діяльності Секретаріату; та
- (d) виконує інші функції, які можуть бути визначені Народою Сторін на основі доступних ресурсів.

Стаття 22

Нагляд за виконанням

На своїй першій сесії Нарада Сторін встановлює на основі консенсусу процедури співробітництва й інституційні домовленості позасудового, неконкурентного та консультативного характеру для оцінки та сприяння виконанню положень цього Протоколу та розгляду випадків невиконання. Встановлюючи ці процедури та механізми, Нарада Сторін, зокрема, розглядає питання чи доцільно передбачити отримання інформації від представників громадськості з питань, пов'язаних із цим Протоколом.

Стаття 23

Вирішення спорів

1. У випадку виникнення спору між двома або більше Сторонами щодо тлумачення або застосування цього Протоколу, вони намагаються вирішити його шляхом переговорів або за допомогою будь-яких інших мирних засобів врегулювання спорів, прийнятних для сторін цього спору.

2. Під час підписання, ратифікації, прийняття, затвердження чи приєднання до цього Протоколу або у будь-який час після цього держава може зробити письмову заяву Депозитарію, що стосовно спору, який не був вирішений згідно з пунктом 1, вона вживає один або обидва таких засоби вирішення спорів, які є обов'язковими стосовно будь-якої Сторони, яка приймає на себе таке саме зобов'язання:

- (a) передача спору до Міжнародного Суду;
- (b) арбітраж згідно з процедурою, наведеною у Додатку IV.

Регіональна організація економічної інтеграції може зробити заяву з аналогічними наслідками стосовно арбітражу згідно з процедурами, зазначеними у підпункті (b).

3. Якщо сторони спору прийняли обидва засоби врегулювання спорів, зазначених у пункті 2, то спір може бути переданий лише до Міжнародного Суду ООН, якщо сторони цього спору не домовляться про інше.

Стаття 24

Підписання

Цей Протокол відкритий для підписання у м. Києві (Україна) з 21 по 23 травня 2003 року з нагоди проведення п'ятої Міністерської конференції "Довкілля для Європи", а після цього - у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку до 31 грудня 2003 року всіма країнами, які є членами Організації Об'єднаних Націй, та регіональними організаціями економічної інтеграції, заснованими суверенними державами - членами Організації Об'єднаних Націй, яким їх держави-члени надали повноваження з питань, що регулюються цим Протоколом, включаючи повноваження на укладення угод з цих питань.

Стаття 25

Депозитарій

Депозитарієм цього Протоколу є Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 26

Ратифікація, прийняття, затвердження та приєднання

1. Цей Протокол підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню державами, які його підписали, та регіональними організаціями економічної інтеграції, зазначеними у статті 24.

2. Цей Протокол є відкритим для приєднання держав і регіональних організацій економічної інтеграції, зазначених у статті 24, з 1 січня 2004 року.

3. Будь-яка регіональна організація економічної інтеграції, зазначена у статті 24, яка стає Стороною цього Протоколу, якщо жодна з її держав-членів не є Стороною, бере на себе всі зобов'язання згідно з цим Протоколом. Якщо одна або більше держав-членів такої організації є Сторонами, то ця організація та її держави-члени приймають рішення про свою належну відповідальність за виконання своїх зобов'язань згідно з цим Протоколом. У таких випадках ця організація та її держави-члени не можуть одночасно користуватись правами, які передбачаються цим Протоколом.

4. У своїх документах про ратифікацію, прийняття, затвердження або приєднання, регіональні організації економічної інтеграції, зазначені у статті 24, заявляють про межі своєї компетенції стосовно питань, які регулюються цим Протоколом. Ці організації також інформують Депозитарія про будь-які суттєві зміни меж своєї компетенції.

Стаття 27

Набрання чинності

1. Цей Протокол набирає чинності на дев'яностий день з дати передачі на зберігання шістнадцятої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання.

2. Для цілей пункту 1 будь-який документ, переданий на зберігання будь-якою регіональною організацією економічної інтеграції, не вважається додатковим до документів, переданих на зберігання державами - членами такої організації.

3. Для кожної держави або регіональної організації економічної інтеграції, яка ратифікує, приймає чи затверджує цей Протокол або приєднується до нього, після здачі на зберігання шістнадцятої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання, цей Протокол набирає чинності на дев'яностий день з дати здачі на зберігання цією державою або організацією її ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження або приєднання.

Стаття 28

Застереження

Жодні застереження до цього Протоколу не допустимі.

Стаття 29

Вихід

У будь-який час через три роки після набрання чинності цим Протоколом для будь-якої Сторони ця Сторона може вийти з Протоколу, надіславши письмове повідомлення Депозитарію. Будь-який такий вихід набирає чинності на дев'яностий день з дати отримання Депозитарієм такого повідомлення.

Стаття 30

Автентичні тексти

Оригінал цього Протоколу, англійський, російський та французький тексти якого є рівно автентичними, передається на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

На підтвердження чого, ми, що нижче підписалися, належним чином на це уповноважені, підписали цей Протокол.

Учинено у м. Києві, двадцять першого травня дві тисячі третього року.

Додаток I

Види діяльності

N	Вид діяльності	Граничне значення потужності (стовпчик 1)	Гранична кількість працівників
----------	-----------------------	--	---------------------------------------

			(стовпчик 2)
1.	Енергетичний сектор		
(a)	Нафтопереробні та газопереробні заводи	*	10 працівників
(b)	Установки для газифікації та зрідження	*	
(c)	Теплові електростанції та інші установки для спалювання	з вхідною тепловою потужністю у 50 мегават (МВт)	
(d)	Коксові печі	*	
(e)	Прокатний стан для вугілля	з потужністю в 1 тунну на годину	
(f)	Установки для виробництва продуктів з вугілля та твердого бездимного палива	*	
2.	Виробництво та обробка металів		
(a)	Установки для випалювання або агломерації металевих руд (включаючи сульфідні руди)	*	10 працівників
(b)	Установки для виробництва чавуну чи сталі (первинна або вторинна плавка) також безперервний розлив	з продуктивністю 2,5 тонни на годину	
(c)	Установки для обробки чорних металів:		
	(i) стани гарячого вальцювання	з потужністю 20 тонн необробленої сталі на годину	
	(ii) ковальські молоти	енергія яких становить 50 кілоджоулів на молот, а споживана теплова потужність перевищує 20 МВт	
	(iii) нанесення захисного розпиленого металевого покриття	з подачею сирої сталі 2 тонни на годину	
(d)	Ливарні заводи для лиття чорних металів	з виробничою потужністю 20 тонн на день	
(e)	Установки для:		
	(i) виробництва чорнових кольорових металів із руди, концентратів або вторинної сировини з використанням металургійних, хімічних або	*	

	електролітичних процесів		
	(ii) плавки, зокрема легування кольорових металів, у тому числі рекуперованих матеріалів (рафінування, лиття тощо)	з плавильною потужністю 4 тонни на день для свинцю та кадмію або 20 тонн на день для всіх інших металів	
(f)	Установки для обробки поверхні металів і пластичних матеріалів із використанням електролітичного або хімічного процесів	для яких об'єм ванн для обробки становить 30 м ³	
3.	Роботи з переробки мінеральної сировини		
(a)	Підземні гірські роботи шахтним способом та зв'язані з ними операції	*	
(b)	Відкрите видобування корисних копалин	з поверхнею ділянки, яка становить 25 гектарів	10 працівників
(c)	Установки для виробництва:		
	(i) цементного клінкеру в обертових випалювальних печах	з виробничою потужністю 500 тонн на день	
	(ii) вапна в обертових випалювальних печах	з виробничою потужністю, яка перевищує 50 тонн на день	
	(iii) цементного клінкеру або вапна в інших печах	з виробничою потужністю 50 тонн на день	
(d)	Установки для виробництва азбесту та продуктів, що містять азбест	*	
(e)	Установки для виготовлення скла, включаючи скловолокна	з плавильною потужністю 20 тонн на день	
(f)	Установки для плавлення мінеральних речовин, включаючи виробництво мінеральних волокон	з плавильною потужністю 20 тонн на день	
(g)	Установки для виробництва керамічних продуктів шляхом випалювання, зокрема черепиці для покрівлі, цегли, вогнетривкої цегли, керамічної плитки, кам'яної кераміки або порцелянових виробів	з виробничою потужністю 75 тонн на день або з об'ємом печі у 4 м ³ та щільністю садки на випалювальну піч 300 кг/м ³	
4.	Хімічна промисловість		
(a)	Хімічні установки для виробництва у промислових масштабах основних органічних хімічних речовин, таких як:	*	10 працівників

	<p>(i) прості вуглеводні (лінійні чи циклічні, насичені або ненасичені, аліфатичні чи ароматичні)</p> <p>(ii) вуглеводні, що містять кисень, такі як спирти, альдегіди, кетони, карбонові кислоти, складні ефіри, ацетати, прості ефіри, перекиси, епоксидні смоли</p> <p>(iii) вуглеводні, що містять сірку</p> <p>(iv) вуглеводні, що містять азот, такі як аміни, амідни, сполуки азоту, нітросполуки чи сполуки нітратів, нітрили, ціанати, ізоціанати;</p> <p>(v) вуглеводні, що містять фосфор</p> <p>(vi) вуглеводні із вмістом галогенів</p> <p>(vii) органометалічні сполуки</p> <p>(viii) основні пластичні матеріали (полімери, синтетичні волокна або волокна на целюлозній основі)</p> <p>(ix) синтетичний каучук</p> <p>(x) фарби та пігменти;</p> <p>(xi) поверхнево-активні речовини</p>		
(b)	<p>Хімічні установки для промислового виробництва основних неорганічних хімічних продуктів, таких як:</p> <p>(i) гази, такі як аміак, хлор чи хлористий водень, фтор або фтористий водень, оксиди вуглецю, сполуки сірки, оксиди азоту, водень, діоксид сірки, хлорокис вуглецю</p> <p>(ii) кислоти, такі як хромово кислота, фтористоводнева кислота, фосфорна кислота, азотна кислота, хлористоводнева кислота, сірчана кислота, олеум, сірчисті кислоти</p> <p>(iii) луги, такі як гідроокис амонію, гідроокис калію, гідроокис натрію</p> <p>(iv) солі, такі як хлористий амоній, хлорнуватокислий калій, вуглекислий калій, вуглекислий натрій, перборат, азотнокисле срібло</p> <p>(v) неметали, оксиди металів або інші неорганічні сполуки, такі як карбід кальцію, кремній, карбід кремнію</p>	*	
(c)	<p>Хімічні установки для промислового виробництва фосфорних, азотних або калійних добрив (простих або складних добрив)</p>	*	
(d)	<p>Хімічні установки для промислового</p>	*	

	виробництва основних продуктів для рослинництва та біоцидів		
(e)	Установки, які застосовують хімічні або біологічні процеси для виробництва у промислових масштабах основних фармацевтичних продуктів	*	
(f)	Установки для виробництва у промислових масштабах вибухових речовин та піротехнічної продукції	*	
5.	Поводження з відходами та стічними водами		
(a)	Установки для спалювання, піролізації, рекуперації, хімічної обробки або захоронення небезпечних відходів	які отримують 10 тонн на день	10 працівників
(b)	Установки для спалювання комунально-побутових відходів	з потужністю 3 тонни на годину	
(c)	Установки для видалення безпечних відходів	з потужністю 50 тонн на день	
(d)	Звалища (за виключенням звалищ для інертних відходів)	які отримують 10 тонн на день або із загальною місткістю 25000 тонн	
(e)	Установки для видалення або повторного використання туш домашніх тварин чи відходів тваринництва	з потужністю 10 тонн на день	
(f)	Міські заводи для очистки стічних вод	з еквівалентною продуктивністю для міста з населенням у 100000 мешканців	
(g)	Автономні промислові установки для очистки стічних вод, які обслуговують один або більше видів діяльності з цього додатку	з продуктивністю 10000 м ³ на день	
6.	Виробництво і обробка паперу та деревини		
(a)	Промислові підприємства для виробництва целюлози з деревини або аналогічних волокнистих матеріалів		10 працівників
(b)	Промислові підприємства для виробництва паперу, картону та інших первинних продуктів з деревини (таких як картон, листова фібра і фанера)	з виробничою потужністю 20 тонн на день	
(c)	Промислові підприємства для	з виробничою	

	обробки деревини та продуктів із деревини з хімікатами	потужністю 50 м ³ на день	
7.	Інтенсивне виробництво продуктів тваринництва та аквакультура		
(a)	Установки для інтенсивного вирощування птахів або свиней	(i) 40000 місць для птахівництва (ii) 2000 місць для вирощування свиней (понад 30 кг) (iii) 750 місць для свиноматок	10 працівників
(b)	Інтенсивна аквакультура	1000 тонн риби або молюсків на рік	
8.	Продукти тваринництва та рослинництва з сектору виробництва харчових продуктів та напоїв		
(a)	Бійні	з потужністю переробки туш 50 тонн на день	10 працівників
(b)	Обробка і переробка для виробництва продуктів харчування та напоїв з:		
	(i) тваринної сировини (окрім молока)	з потужністю виготовлення 75 тонн кінцевої продукції на день	
	(ii) рослинної сировини	з потужністю виготовлення 300 тонн кінцевої продукції на день (середній квартальний показник)	
(c)	Обробка та переробка молока	з можливістю отримувати 200 тонн молока на день (середній показник за рік)	
9.	Інші види діяльності		
(a)	Установки для попередньої обробки (такі операції як промивання, вибілювання, мерсеризація) або фарбування волокон чи текстилю	з потужністю обробки 10 тонн на день	10 працівників
(b)	Підприємства для дублення шкіри та хутра	з потужністю 12 тонн кінцевої продукції на день	
(c)	Установки для обробки поверхні речовин, предметів чи продуктів з використанням органічних розчинників, зокрема для оздоблення, друку, покриття, знежирювання, гідроізоляції,	з виробничою потужністю 150 кг на годину або 200 тонн на рік	

	калібрування, фарбування, очистки або просочення		
(d)	Установки для виробництва вуглецю (з коксу) чи електрографіту шляхом спалювання або графітизації	*	
(e)	Установки для будування та фарбування суден чи видалення фарби з суден	з виробничими можливостями для суден завдовжки 100 м	

Пояснювальні примітки:

Колонка 1 містить граничні показники виробничої потужності, зазначені у пункті 1 (а) статті 7.

Позначка "*" вказує, що граничний показник виробничої потужності для цього виду діяльності не застосовується (всі об'єкти зобов'язані подавати звітність).

Колонка 2 містить граничні показники для кількості працівників, зазначені у пункті 1 (b) статті 7.

"10 працівників" означає еквівалент 10 працівників, зайнятих повний робочий день.

Додаток II

Забруднювачі

N	Номер CAS	Забруднювач	Граничні значення викидів (колонка 1)			Граничні значення для перенесення забруднювачів за межі ділянки (колонка 2) кг/рік	Граничні значення для виробництва, переробки або використання (колонка 3) кг/рік
			у повітря (колонка 1a) кг/рік	уводу (колонка 1b) кг/рік	у землю (колонка 1c) кг/рік		
1	74-82-8	Метан (CH ₄)	100000	-	-	-	*
2	630-08-0	Моноксид вуглецю (CO)	500000	-	-	-	*
3	124-38-9	Діоксид вуглецю (CO ₂)	100000000	-	-	-	*
4		Гідрофторвуглеці (ГФВ)	100	-	-	-	*

5	10024-97-2	Оксид азоту (N ₂ O)	10000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Аміак (NH ₃)	10000	-	-	-	10000
7		Неметанові легкі органічні сполуки (НЛОС)	100000	-	-	-	*
8		Оксиди азоту (NO ₂ /NO ₃)	100000	-	-	-	*
9		Перофторовуглеці	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Гексафторид сірки (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Оксиди сірки (SO ₂ /SO ₃)	150000	-	-	-	*
12		Загальна кількість азоту	-	50000	50000	10000	10000
13		Загальна кількість фосфору	-	5000	5000	10000	10000
14		Гідрохлорфторвуглеці (ГХВ)	1	-	-	100	10000
15		Хлорофторовуглеці (ХФВ)	1	-	-	100	10000
16		Галони	1	-	-	100	10000
17	7440-38-2	Арсен та його сполуки (як As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Кадмій та його сполуки (як Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Хром та його сполуки (як Cr)	100	50	50	200	10000
20	7440-50-8	Мідь та її сполуки (як Cu)	100	50	50	500	10000
21	7439-97-6	Ртуть та її сполуки (як Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Нікель та його сполуки (як Ni)	50	20	20	500	10000
23	7439-92-1	Свинець та його сполуки (як Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Цинк та його сполуки (як Zn)	200	100	100	1000	10000
25	15972-60-8	Алахлор	-	1	1	5	10000
26	309-	Альдрин	1	1	1	1	1

	00-2						
27	1912-24-9	Атразин	-	1	1	5	10000
28	57-74-9	Хлордан	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Хлордекон	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Хлорфенвинфос	-	1	1	5	10000
31	85535-84-8	Хлороалкани (C ₁₀ - C ₁₃)	-	1	1	10	10000
32	2921-88-2	Хлорпірифос	-	1	1	5	10000
33	50-29-3	ДДТ	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-дихлоретан (ДХЕ)	1000	10	10	100	10000
35	75-09-2	Дихлорметан (ДХМ)	1000	10	10	100	10000
36	60-57-1	Дильдрин	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Диурон	-	1	1	5	10000
38	115-29-7	Ендосульфан	-	1	1	5	10000
39	72-20-8	Ендрин	1	1	1	1	1
40		Галогенорганічні сполуки (як АОГ)	-	1000	1000	1000	10000
41	76-44-8	Гептахлор	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Гексахлорбензол (ГХБ)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Гексахлорбутадиєн (ГХБД)	-	1	1	5	10000
44	608-73-1	1,2,3,4,5, 6-гексахлорциклогексан (ГХЦ)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Ліндан	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Мірекс	1	1	1	1	1

47		ПХДД + ПДДФ (діоксини та фурани) (як т. е.)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	608-93-5	Пентахлорбензол	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Пентахлорфенол (ПХФ)	10	1	1	5	10000
50	1336-36-3	Поліхлоровані біфеніли (ПХБ)	0.1	0.1	0.1	1	50
51	122-34-9	Симазин	-	1	1	5	10000
52	127-18-4	Тетрахлоретилен (ТХЕ)	2000	-	-	1000	10000
53	56-23-5	Тетрахлорметан (ТХМ)	100	-	-	1000	10000
54	12002-48-1	Трихлорбензоли (ТХБ)	10	-	-	1000	' 10000
55	71-55-6	1,1,1-трихлоретан	100	-	-	1000	10000
56	79-34-5	1,1,2,2-тетрахлоретан	50	-	-	1000	10000
57	79-01-6	Трихлоретилен	2000	-	-	1000	10000
58	67-66-3	Трихлорметан	500	-	-	1000	10000
59	8001-35-2	Токсафен	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Вінілхлорид	1000	10	10	100	10000
61	120-12-7	Антрацен	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Бензол	1000	200 (як БТЕК) ^{а/}	200 (як БТЕК) ^{а/}	2000 (як БТЕК) ^{а/}	10000
63		Бромовані дифенілові ефіри (БДЕ)	-	1	1	5	10000
64		Нонілфенол етоксилати та пов'язані з ними речовини	-	1	1	5	10000
65	100-41-4	Етилбензол	-	200 (як БТЕК) ^{а/}	200 (як БТЕК) ^{а/}	2000 (як БТЕК) ^{а/}	10000
66	75-21-	Окис етилену	1000	10	10	100	10000

	8						
67	34123-59-6	Ізопротурон		1	1	5	10000
68	91-20-3	Нафталін	100	10	10	100	10000
69		Олово-огранічні сполуки (як загал Sn)	-	50	50	50	10000
70	117-81-7	Ди-(2-етилгексил) фталат (ДЕГФ)	10	1	1	100	10000
71	108-95-2	Феноли (як загал. С)	-	20	20	200	10000
72		Поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ) ^{b/}	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Толуол	-	200 (як БТЕК) ^{a/}	200 (як БТЕК) ^{a/}	2000 (як БТЕК) ^{a/}	10000
74		Трибутилін та сполуки	-	1	1	5	10000
75		Трифенілтин і сполуки	-	1	1	5	10000
76		Загальний органічний вуглець (як загал. С або ХПК/3)	-	50000			**
77	1582-09-8	Трифлуралін	-	1	1	5	10000
78	1330-20-7	Ксилоли	-	200 (як БТЕК) ^{a/}	200 (як БТЕК) ^{a/}	2000 (як БТЕК) ^{a/}	10000
79		Хлориди (як загал. Cl)	-	2 млн.	2 млн.	2 млн.	10000 ^{c/}
80		Хлор та його неорганічні сполуки (як HCl)	10000	-	-	-	10000
81	1332-21-4	Азбест	1	1	1	10	10000
82		Ціаніди (як загал. CN)	-	50	50	500	10000
83		Фториди (як загал. F)	-	2000	2000	10000	10000 ^{c/}
84		Фтор на його неорганічні сполуки (як загал. HF)	5000	-	-	-	10000
85	74-90-8	Ціаністий водень (HCN)	200	-	-	-	10000
86		Тверді частинки ТЧ ₁₀	50000	-	-	-	*

Пояснювальні примітки:

Номер CAS для забруднювача відповідає його індивідуальному ідентифікатору за системою Хімічної реферативної служби.

Колонка 1 містить граничні значення, зазначені у пунктах 1 (a) (i) та (iv) статті 7. Якщо перевищується граничне значення для відповідної колонки (повітря, вода або земля), то для тих Сторін, які вибрали систему подання звітності згідно з пунктом 1 (a) статті 7, вимагається надання даних стосовно відповідного об'єкта про викиди або забруднювачі, які містяться у стічних водах, призначених для очистки стічних вод, про перенесення до навколишнього середовища, зазначеного у цьому підрозділі.

Колонка 2 містить граничні значення, зазначені у пункті 1 (a) (ii) статті 7. Якщо перевищується граничне значення для відповідного забруднювача у цій колонці, то ті Сторони, які вибрали систему подання звітності згідно з пунктом 1 (a) (ii) статті 7, повинні подавати звітність для відповідного об'єкта про перенесення цього забруднювача за межі ділянки.

Колонка 3 містить граничні значення, зазначені у пункті 1 (b) статті 7. Якщо для цього забруднювача перевищуються граничні значення у цій колонці, то ті Сторони, які вибрали систему подання звітності згідно з пунктом 1 (b) статті 7, повинні подавати звітність для відповідного об'єкта про викиди цього забруднювача та його перенесення за межі ділянки.

Позначка "-" вказує, що цей параметр не передбачає потреби подавати звітність.

Позначка "*" вказує, що для цього забруднювача слід користуватись граничним значенням викидів, наведеним у колонці 1 (a), а не граничним значенням для виробництва, переробки або використання.

Позначка "***" вказує, що для цього забруднювача слід користуватись граничним значенням викидів, наведеним у стовпчику 1 (b), а не граничним значенням для виробництва, переробка або використання.

Примітки:

^{a/} Окремі забруднювачі, щодо яких подається звітність у випадку перевищення граничного значення для БТЕК (сумарний показник для бензолу, толуолу, етилбензолів та ксилолів).

^{b/} Поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ) вимірюють як бензо(a)пірен (50-32-8), бензо(b)флуорантен (205-99-2), бензо(k)флуорантен (207-08-9), індено(1,2,3-cd)пірен (193-39-5) (на основі Протоколу про стійкі органічні забруднювачі до Конвенції про транскордонне забруднення повітря на великі відстані).

^{c/} Як неорганічні сполуки.

Додаток III

Частина А

Операції з видалення ("D")

- D1 Захоронення в землі чи скидання на землю (наприклад, на звалище тощо)
- D2 Обробка ґрунтом (наприклад, біохімічний розклад рідких чи мулових відходів у ґрунті тощо)
- D3 Закачування на глибину (наприклад, вприскування відходів відповідної консистенції у свердловини, соляні куполи природних резервуарів тощо)
- D4 Скидання у поверхневі водойми (наприклад, скидання рідких або мулистих відходів у котловани, ставки чи відстійні басейни тощо)
- D5 Скидання на спеціально обладнані звалища (наприклад, скидання в окремі відсіки з прокладкою і поверхневим покриттям, які ізолюють їх один від одного та від навколишнього середовища тощо)
- D6 Скидання у водойми, крім морів/океанів
- D7 Скидання у моря/океани, в тому числі захоронення на морському дні
- D8 Біологічна обробка, не обумовлена в інших розділах цього додатка, яка призводить до утворення кінцевих сполук чи сумішей, які потім видаляють будь-яким способом, зазначеним у цьому розділі
- D9 Фізико-хімічна обробка, не обумовлена в інших розділах цього додатка, яка призводить до утворення кінцевих сполук чи сумішей, які потім видаляють будь-яким способом, зазначеним у цьому розділі (наприклад, випарювання, сушіння, прожарювання, нейтралізація, осаджування тощо)
- D10 Спалювання на суші
- D11 Спалювання в морі
- D12 Постійне зберігання (наприклад, у спеціальних контейнерах у шахті тощо)
- D13 Змішування чи перемішування до початку будь-якої з операцій, зазначених у цьому розділі
- D14 Переупаковування до початку будь-якої з операцій, зазначених у цьому розділі
- D15 Зберігання до будь-якої з операцій, зазначених у цьому розділі.

Частина В

Операції з утилізації ("R")

- R1 Використання у вигляді палива (крім безпосереднього спалювання) чи іншим чином для отримання енергії
- R2 Утилізація/регенерація розчинників

- R3 Рециркуляція (рециклінг)/утилізація органічних речовин, які не застосовуються як розчинники
- R4 Рециркуляція (рециклінг)/утилізація металів та їх сполук
- R5 Рециркуляція (рециклінг)/утилізація інших неорганічних матеріалів
- R6 Регенерація кислот та основ
- R7 Рекуперація компонентів, які використовуються для зменшення забруднення
- R8 Рекуперація компонентів каталізаторів
- R9 Повторна перегонка нафтопродуктів чи інше повторне їх використання
- R10 Обробка ґрунту, що справляє позитивний вплив на землеробство чи поліпшує екологічну обстановку
- R11 Використання відходів будь-яких операцій під номерами R1 - R10
- R12 Обмін відходами для здійснення операцій під номерами R1 - R11
- R13 Акумуляування матеріалу для здійснення будь-якої з операцій під номерами R1 - R12.

Додаток IV

Арбітраж

1. У випадку передачі спору на арбітражний розгляд згідно з пунктом 2 статті 23 цього Протоколу, сторона або сторони повідомляють дипломатичними каналами іншу сторону або інші сторони спору, а також Секретаріат щодо предмету арбітражного розгляду та вказують, зокрема, статті цього Протоколу, тлумачення або застосування яких становить предмет спору. Секретаріат розсилає отриману інформацію всім Сторонам цього Протоколу.
2. Арбітражний суд складається з трьох членів. Як сторона-позивач або сторони-позивачі, так і інша сторона чи інші сторони спору призначають по одному арбітру, а два призначених таким чином арбітри за взаємною згодою призначають третього арбітра, який виконує функції голови арбітражного суду. Останній не може бути громадянином однієї зі сторін спору, не може мати постійного місця проживання на території однієї з цих сторін, не може знаходитись на їх службі або у будь-якій іншим чином мати відношення до цієї справи.
3. Якщо протягом двох місяців після призначення другого арбітра не призначено голову арбітражного суду, то на запит однієї зі сторін спору Виконавчий секретар Європейської економічної комісії призначає його упродовж наступних двох місяців.

4. Якщо одна зі сторін спору не призначає арбітра протягом двох місяців після отримання повідомлення, зазначеного у пункті 1, то інша сторона може відповідно інформувати про це Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який призначає голову арбітражного суду протягом наступних двох місяців. Після свого призначення голова арбітражного суду просить сторону, яка ще не призначила арбітра, зробити це протягом двох місяців. Якщо така сторона не робить цього протягом такого терміну, то голова інформує про це Виконавчого секретаря Європейської економічної комісії, який здійснює таке призначення протягом наступних двох місяців.
5. Арбітражний суд приймає рішення згідно з міжнародним правом і положеннями цього Протоколу.
6. Будь-який арбітражний суд, який утворюється згідно з положеннями, викладеними у цьому додатку, розробляє свої правила процедури.
7. Рішення арбітражного суду як з процесуальних питань, так і по суті справи приймаються більшістю голосів його членів.
8. Суд може вживати всіх доцільних заходів для встановлення фактів.
9. Сторони спору сприяють роботі арбітражного суду, використовуючи, зокрема, всі наявні у них засоби:
  - (a) надають йому всі відповідні документи, умови та інформацію;
  - (b) за необхідності надають йому можливість викликати свідків або експертів та отримати їхні свідчення.
10. Сторони спору та члени арбітражного суду дотримуються конфіденційності будь-якої інформації, яку вони отримують на умовах конфіденційності в процесі провадження в арбітражному суді.
11. Арбітражний суд може на запит однієї зі сторін рекомендувати застосування тимчасових заходів захисту.
12. Якщо одна зі сторін спору не з'являється до арбітражного суду або не бере участі у розгляді своєї справи як відповідач, інша сторона може просити суд продовжувати розгляд справи та прийняти своє остаточне рішення. Відсутність будь-якої зі сторін в суді або відмова виступати відповідачем у справі не є перешкодою для розгляду справи. До прийняття свого остаточного рішення, арбітражний суд повинен переконатись, що позов є фактично та юридично обґрунтованим.
13. Арбітражний суд може заслуховувати та розглядати зустрічні позови, які виникають безпосередньо у зв'язку з предметом спору.
14. Якщо арбітражний суд не прийме іншого рішення, виходячи з конкретних обставин справи, то судові витрати, включаючи винагороду членам суду, покриваються сторонами спору рівними частками. Суд реєструє всі свої витрати та надає сторонам остаточний звіт про ці витрати.

15. Будь-яка Сторона цього Протоколу, яка має інтерес юридичного характеру до предмету спору та на яку може вплинути рішення по відповідній справі, може, за згодою суду, брати участь у розгляді цієї справи у якості третьої сторони.

16. Арбітражний суд приймає рішення протягом п'яти місяців від дати свого заснування, якщо не вважає за необхідне продовжити цей термін на період, який не повинен перевищувати додаткових п'яти місяців.

17. До рішення арбітражного суду додається мотивувальна частина. Це рішення є остаточним та обов'язковим для всіх сторін спору. Арбітражний суд передає своє рішення всім сторонам спору та Секретаріату. Секретаріат розсилає отриману інформацію всім Сторонам цього Протоколу.

18. Будь-який спір, який може виникнути між сторонами щодо тлумачення або виконання рішення суду, може бути переданий будь-якою стороною до арбітражного суду, який прийняв це рішення, або, якщо неможливо скористатися послугами останнього, до іншого суду, створеного з цією метою таким самим чином, як і перший.